

La Societat Andorrana de Ciències presenta, en aquest onzè volum dels Papers de Recerca Històrica, una compilació d'articles al voltant d'un tema que, en el context actual, ens interpel·la de manera directa i ens obliga a reflexionar; els moments delicats en la sobirania d'Andorra s'han succeït al llarg de la història i també ara, en ple procés de negociació per assolir un acord amb la Unió Europea, ens trobem en una cruïlla de camins que marcarà l'esdevenidor del nostre país en clau interna i amb relació a l'entorn més proper. La sobirania és la capacitat de decidir per un mateix. És lògic, per tant, que una eventual pèrdua de sobirania desperti recels i s'interpreti gairebé sempre en clau negativa. Ara bé, hem de ser conscients que la pertinença a qualsevol organisme multilateral -també a un organisme com les Nacions Unides, del qual segur que no dubtem de la bondat de formar part- implica un cert grau de cessió de sobirania, ja que hi ha decisions que deixen de prendre's dins de les nostres fronteres i en el marc de les institucions pròpies, per ser debatudes i acordades tenint en compte un bé d'abast global. Avui dia, seria impensable abordar els grans reptes del planeta, com poden ser la lluita contra el canvi climàtic o l'erradicació de les desigualtats, sense una acció conjunta per part d'un màxim nombre de països.

Una altra cosa, és clar, és el perill de perdre la sobirania en la seva totalitat; una sobirania que, en la major part de la història d'Andorra, ha estat en mans dels Coprínceps i que, des del 1993, amb l'aprovació de la Constitució, recau de manera inequívoca en el Poble andorrà. Aquest risc ha estat especialment palpable en els moments més convulsos que s'han viscut a banda i banda del Pirineu: el segle XVIII, que es va iniciar amb la Guerra de Successió espanyola i va finalitzar amb la Revolució Francesa, o el segle XX, amb episodis dolorosos i sagnants que han impactat de ple en la vida del Principat -parlem, evidentment, de la Guerra Civil espanyola i la Segona Guerra Mundial.

Una vegada més, la Societat Andorrana de Ciències ha aconseguit col·laboracions expertes que ens aporten coneixement, perspectiva i claus per interpretar la nostra història. El volum que teniu a les mans dedica tot un dossier a un personatge cabdal en el manteniment de la sobirania andorrana al segle XVIII i que potser no és prou conegut: el Bisbe i Copríncep Simeó de Guinda, que va haver d'intervenir perquè el decret de Nova Planta promogut per Felip V no s'apliqués a les Valls. Altres "moments delicats" abordats pels historiadors comprenen el ja esmentat segle XX, així com un episodi tan allunyat com la súplica adreçada pels andorrans a les Corts Generals de Montsó, l'any 1585.

El recull culmina amb un homenatge a Antoni Fiter i Rossell, quan es compleixen 275 anys de la seva mort. El *Manual Digest*, amb la seva vindicació de la neutralitat, venia a reforçar l'acció diplomàtica del Bisbe de Guinda i funcionava a mode d'avertiment: no haver estat prou neutres durant la Guerra de Successió espanyola havia estat a punt d'acabar de la pitjor manera per a la independència d'Andorra.

De la història, n'hem d'extreure les lliçons pertinents. No oblidem, però, que les persones més sàvies són aquelles que han sabut interpretar les claus del seu present i han projectat un futur més pròsper. Us desitjo una bona lectura.

